

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Sámediggi
Áivovárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER
John Osvald Grønmo, +47 78 47 41 86
john.osvald.gronmo@samediggi.no

DIN ČUJ./DERES REF.

MIN ČUJ./VÁR REF.

BEAIVI/DATO

12/4978 - 6

08.10.2013

Almmut go válddát oktavuoda/

Oppgis ved henvendelse

telefuvdna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Ápmingstider:
Mandag - Fredag
08.00-15.30

Sametingets uttalelse til høring om forvaltningsområde for ynglende ulv

Det vises til Miljøverndepartementets brev av 14.06.13 og mail av 01.10.13 om forlengelse av høringsfristen.

Overordnede føringer for forvaltningen av ulv

Sametinget vil innledningsvis gjøre rede for hvilke forpliktelser det norske stat har å forholde seg til i forhold til samene som urfolk.

Både Bernkonvensjonen og Naturmangfoldloven kan forstås og tolkes dit hen at andre interesser – herunder samiske interesser også skal varetas.

I formålsparagrafen til Naturmangfoldsloven heter det:

”Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur”.

Det heter videre i § 14 (vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser)

”Ved vedtak i eller i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder for den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur.”

FN – konvensjonen om sivile og politiske rettigheter ble vedtatt i 1966. Den trådte i kraft i Norge i 1976. Denne konvensjonen er inkorporert i norsk rett – Grunnlovens § 110 a - med forrang foran andre lover, jf. Menneskerettsloven § 3. Dette betyr i denne sammenheng at staten ikke kan sette samisk reindrift i en slik situasjon at de ikke kan drive med sin næringsutøvelse. Grunnlovsbestemmelsen forplikter også Stortinget som lovgiver.

Også ILO- konvensjon nr. 169 om urbefolkninger og stammefolk i selvstendige stater og FNs erklæring om urfolks rettigheter, som ble vedtatt i FN i 2007 understøtter urfolks rett til sine territorier og sin næringsutøvelse – herunder samisk reindrift rett til å overleve som henholdsvis næring og viktig kulturbærer.

FNs erklæring om urfolks rettigheter av 13. september 2007 et viktig normativt grunnlag for arbeidet med å fremme og beskytte urfolks rettigheter. Norge har også forpliktet seg til fullt å gjennomføre erklæringens bestemmelser på nasjonalt nivå.

Ken Uggerud har gjort en betenkning om forholdet mellom Bern- konvensjonen og FNs menneskerettighetskonvensjoner på oppdrag fra Norske reindriftssamers landsforbund. (Rovdyrvern og menneskerettigheter i reindriftens områder, 2001)

Hans konklusjon er at FN- konvensjonen artikkel 27 er mer tungtveiende enn Bern- konvensjonen. Dette begrunner han med at artikkel 27 i FN-konvensjonen er inntatt direkte i norsk rett, og har i følge menneskerettsloven § 3 forrang framfor annen norsk lov. I følge Uggerud anser han ut fra det forannevnte sterke argumenter for at artikkel 27 ikke tillater en rovdyrforvaltning som fører til nedleggelse eller fare for nedleggelse av reindriften i et område.

Menneskerettighetsloven – ratifisert av Norge i 1999, er også klar og tydelig: Alle folk kan for sine egne formål råde over sine naturrikdommer og forekomster, så langt dette ikke setter til side forpliktelser som følger av internasjonalt økonomisk samarbeid, basert på prinsippet om gjensidig nytte og folkerettens regler. I intet tilfelle må et folk bli fratatt sitt eksistensgrunnlag. Dette er ikke en lov som er knyttet opp mot urfolk spesielt, men opp mot folk generelt – enten du er same eller ikke.

Som en konklusjon kan man si at rovvilt skal forvaltes på en slik måte at den ikke tar verken næringsgrunnlaget eller kulturgrunnlaget bort fra samisk reindrift.

I rovviltforliket i 2011 heter det blant annet:

"Det skal iverksettes nødvendige tiltak både innenfor rovdyrforvaltningen og reindriften med sikte på å sikre situasjonen for sørsamisk tamreindrift."

Sametinget ser at ved vurdering av ulvesonen har miljøvernmyndighetene mulighet til å sikre vilkårene for sørsamisk reindrift slik det kommer fram i rovviltforliket i Stortinget.

Endringsforslagene

Sametinget er fornøyd med at ulvesonen er evaluert.

Sametinget støtter forslaget om å ha ei avgrenset ulvesone. Sametinget legger til grunn at forvaltningen av rovvilt må være forutsigbar. Det må være skiller mellom områder med rovdyr og områder som er viktig for reindriften- og saueneieringen. Ved opprettholdelse av slike soner vil det gi forutsigbare forhold for beitenæringene. Ved å ha en definert sone vil brukere av utmarka kunne planlegge sin virksomhet for flere år fremover - beitenæringene vil på denne måten bli prioritert utenfor ulvesonen.

Sametinget er enig med flertallet i utvalget om ikke å utvide dagens forvaltningsområde for ynglende ulv. Den samiske tamreindriften opplever allerede i dag at streifende ulv i reinbeiteområdene gjør skade i reindriften. Ved å utvide grensen for ulvesonen vil dette kunne føre til større tap forvoldt av ulv og ytterligere stress og forstyrrelser i de samiske reinbeiteområdene. Sametinget kan av den grunn ikke akseptere at ulvesonen utvides nordover.

Dearvuodaiguin/Med hilsen

Magne Svineng
ossodatdirektevra/avdelingsdirektør

John Osvald Grønmo
seniorráđđeaddi/seniorráđgiver